

Перспективи використання елементів екотуризму сільських територій на прикладі села Микілка Котелевського району

Юрій Голік¹, Оксана Гриценко²

1. Кафедра екології, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, УКРАЇНА, м. Полтава, пр-т. Першотравневий 24, E-mail: golik38@rambler.ru

2. Кафедра екології, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, УКРАЇНА, м. Полтава, пр-т. Першотравневий 24, E-mail: oksana-gricenko_18111990@rambler.ru

The world is gradually growing importance of tourism and recreation. The development of tourism as a mass phenomenon is the main reason the provision of new recreational areas. The aim of our work was to study the prospects for conferring the status of recreation area of the village Mykilka, Kotelva area. This was performed the following tasks: analysis of natural and social conditions of rural Mykilka, the study of surface waters (rivers and Merlot Vorskla), analysis of mineral waters, study of the forest. In the study area, it was found that the village has an exceptionally favorable conditions for rest and treatment of the population of various kinds of tourist activities. It has been proven that with. Mykilka has all the prospects for conferring the status of recreational areas and development of efficient and competitive rural tourism.

Ключові слова – рекреація, рекреаційна територія, туризм, сільський зелений туризм, екологізація.

ВСТУП

Актуальність даної теми обумовлена тим, що за останні кілька десятиріч у світі поступово зростає значення туризму і рекреації. У сучасному світі відпочинок, рекреація, туризм, оздоровлення – є найвищою соціальною цінністю. Індустріальний розвиток цивілізації, забруднення екологічних систем навколо великих промислових районів змушує людей шукати відпочинок та оздоровлення в екологічно благополучних регіонах світу. Таким чином, у багатьох державах обслуговування рекреантів стало не лише самостійною галуззю економіки, але й життєво необхідною формою задоволення потреб людини.

Сьогодні рекреація постає як глобальне явище, що має стабільні темпи зростання. Її вважають одним із найперспективніших напрямів суспільно-економічного розвитку.

Урізноманітнення та розширення рекреаційної діяльності внаслідок розвитку туризму як масового явища є головною причиною виділення нових рекреаційних територій. Основа їхнього виділення – конкретні ландшафти з індивідуальним набором сприятливих для відпочинку характеристик та природних умов.

В рамках даної роботи було досліджено чотири основні складові майбутньої рекреаційної зони на

території села Микілка: природно-соціальні умови, лісовий масив, поверхневі води та джерело мінеральних вод.

АНАЛІЗ ПРИРОДНО-СОЦІАЛЬНИХ УМОВИ СЕЛА МИКІЛКА

Село Микілка, Котелевського району, Полтавської області знаходиться в 2,5 км від лівого берега річки Мерло, в 1,5 км розташовуються села Гетьманка і Терни. До його території примикає лісовий масив урочище Борівське.

На території даного села знаходилося 9 озер. Нажаль, на даний момент, діючими лишилося 5 із них, які потребують чистки та догляду. У сусідніх селах Шевченки та Глобівка працюють дитячо-оздоровчі табори «Ковпаківець» та «Орлятко». На території села знаходиться свердловина, яка являється джерелом слабомінеральних лікувально-столових вод.

В селі Микілки проживає 774 чоловік населення. 446 осіб – працездатних але з них працевлаштовані лише 214, 328 осіб складають непрацездатні і 195 – пенсійного віку. У селі налічується 280 дворів у яких проживають люди і 264 – нежилых господарств.

Тут процвітає 5 фермерських господарств і ТОВ «Батьківщина», які є основними представниками економіки даної місцевості. На даній території не має підприємств які могли б створювати загрозу навколишньому середовищу.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПОВЕРХНЕВИХ ВОД (РІЧКИ МЕРЛО ТА ВОРСКЛА)

На території села Микілка протікає дві річки, Мерло і Ворскла. Проведений аналіз вмісту загального заліза, аміаку, нітритів, нітратів, хлоридів, сульфатів, рН та розчиненого кисню свідчить про відносно стабільну якість води у досліджених річках. З урахуванням нормативів ГДК можна вважати, що якість вод відповідає нормі, хоча деякі відхилення проаналізованих показників свідчать про зниження буферної ємкості та порушення регуляторних механізмів підтримання хімічного балансу дослідженої води [4].

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛА МІНЕРАЛЬНИХ ВОД

Відповідно проведеного аналізу мінеральної води можна зробити висновок, що вона відноситься до природних мінеральних столових вод. Наявні комплекси іонів (катіони, аніони), які відіграють важливу роль у життєдіяльності організму. Дана вода відноситься до гідрокарбонатних вод, оскільки містить гідрокарбонат-іон (HCO_3^-). Вона містить також мікроелементи: йод, бром, залізо, фтор, миш'як [3].

Тобто все вищеперераховане свідчить про те, що дана вода може застосовуватися для питного лікування. Оскільки вона має відповідні показники якості питної та мінеральної води.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЛІСОВОГО МАСИВУ

Лісові ресурси села Микілка відносяться до Борівського лісництва площа якого становить 4403 га.

Санітарний стан лісових ресурсів в даний час слід вважати задовільним. На даній території в рекреаційно-оздоровчих цілях можна використовувати: рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами зелених зон загальною площею 40 га. В цілому територія характеризується високим класом естетичної і рекреаційної оцінки, має другий клас стійкості, низьку рекреаційну депресію. В даних лісах повністю проводяться всі заходи відповідно до нормативних вимог рекреаційних лісів, а отже їх можна відносити до даної рекреаційної зони [2].

ВПРОВАДЖЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Привабливі ландшафти, чисте повітря, незабруднена вода у водоймах, просторі пляжі, різноманіття лісових насаджень, мінеральні води – все це належить до туристичних ресурсів, які роблять територію села Микілка привабливою для туристів. Воно має всі перспективи для присвоєння статусу рекреаційної зони. Тому доцільним буде запропонувати розвиток туризму на даній рекреаційній території.

Проаналізувавши територію села та його рекреаційний потенціал можемо сказати, що доцільним буде розвиток саме сільського зеленого туризму. Це стаціонарний відпочинок з будь-якою метою, видом та формою організації туристичної подорожі у сільській місцевості. Визначення сільського туризму як зеленого підкреслює його проекологічну орієнтацію. Один з його аспектів (враховуючи сучасний стан соціально-економічного розвитку країни) – соціальний. Тому його слід розглядати як один з засобів диверсифікації джерел прибутків сільського населення, як компонент комплексного розвитку сільських територій та інфраструктури, а також як один з факторів стратегії подолання бідності в сільській місцевості. Саме тому в країнах, що розвиваються, цей туризм активно підтримується та заохочується державою, доступ до діяльності в цій сфері максимально спрощений. Суб'єкти, які надають послуги в цій сфері, отримують усілякі преференції, у тому числі й податкові. Розвиток даного туризму в Україні це не є щось далеке, а найближче завдання, для рішення якого існують усі передумови [1].

Уся територія с. Микілка характеризується виключно сприятливими умовами та наявністю різноманітних рекреаційних ресурсів для відпочинку і лікування населення, проведення різних видів туристичної діяльності.

Сільські оселі можуть використовуватись як база для ночівлі та харчування туристів. На даній території передбачається перспектива відпочинок у селян, які вирощують сільськогосподарську продукцію із застосуванням екологічних методів. Тут зелений туризм поєднується з екологічним сільським господарством.

В організації даного виду туризму особлива роль належить водним об'єктам. З проведеного аналізу стану поверхневих вод с. Микілка можемо стверджувати, що водойми цілком можна вважати чистими і придатними для відпочинку людей.

Не менш важливе значення в розвитку сільського зеленого туризму займають ліси. Лісовий масив даної території характеризується високим класом естетичної і рекреаційної оцінки, має другий клас стійкості, низьку рекреаційну депресію.

Та найважливіше значення з усіх рекреаційних ресурсів даної місцевості має джерело мінеральної води. Вона за своїм складом відноситься до природних мінеральних столових вод. З проведеного аналізу було доведено, що вона може використовуватися для питного лікування.

ВИСНОВОК

З проведеного аналізу основних складових території села Микілка було виявлено, що природно-соціальні умови сприятливі для відпочинку населення та туристичної діяльності. Санітарний стан лісових ресурсів в даний час слід вважати задовільним. Проведений аналіз поверхневих вод свідчить про відносно стабільну якість води у досліджених річках. Джерело мінеральної води відноситься до природних мінеральних столових вод і є головним ресурсом майбутньої рекреаційної території.

Отже, село Микілка має всі перспективи для присвоєння статусу рекреаційної зони. Тому було запропоновано розвиток сільського зеленого туризму на даній території.

References

- [1] N. V. Fomenko *Rekreasiini resursy ta kurortolohiia* [Recreational Resources and Resorts]. - K.: Tsentr navchalnoi literatury, 2007.
- [2] Proekt orhanizatsii ta rozvytku lisovoho hospodarstva Derzhavnoho pidpriemstva «Poltavske lisove hospodarstvo» Poltavskoho oblasnoho upravlinnia lisovoho ta myslyvskoho hospodarstva. Poiasniuvanna zapyska vidomosti zaproektovanykh zakhodiv. Borivske lisnytstvo [Project organization and development of the State forestry company "Poltava forestry" Poltava Regional Forestry and Hunting. Explanatory note: data projected measures. Borivske forestry]
- [3] Derzhavni sanitarni pravyla i normy 2.2.4-171-10 «hiiienichni vymohy do vody pytnoi, pryznachenoї dlia spozhyvannia liudynoiu» [State sanitary rules and norms 2.2.4-171-10 "Hygienic requirements for drinking water intended for human consumption"].
- [4] Derzhavni sanitarni pravyla i normy 4630-88 «Okhorona poverkhnevyykh vod vid zabrudnennia» [State sanitary rules and norms 4630-88 "Protection of surface waters from pollution"].